

Szerkesztői iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1 hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.

Félévre ———— 6 "

Negyedévre ———— 3 "

Egy óra ———— 1 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadlnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasar- és ünnepszakok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 155. szám.

Szombat, július 10.

Bujtogatók.

Nagybecskerek, július 10.

Nem lehet megtagadni, hogy a szélbalenyészőben levő népszerűségének nyitja, magyarázata legkivált azon politikai irány szélsősége, mely ösztönyszerűen tetszik a népnek, a nélkül, hogy annak praktikumával tüzesebben foglalkoznék, vagy akár törődne is.

A bűvös 48, mely megadta a parasztnak a föld birhatási jogát, a nép álmodozó agyában ma is elválaszthatatlan a földosztás fogalmától.

Innét van, hogy ép a szélbali pártállásu magyar alföldi vidékeken talál a legkedvezőbb talajra a szociálistikus izgatás; mert hisz ez a nép a szociáldemokrácia zavaros tanait úgy fogja el, mint a 48-as felszabadulási proczesszus természetes folyományát, rendes következményét.

Bizonyos, hogy a szociálista izgatások dusan és gyorsan termő földjét a szélbali kortések, képviselők felelőtlen, meggondolatlan ígéretekben pazar beszédei, szünetlen politikai izgatásai munkálták meg, hogy alkalmassá válják a legártalmasabb bolondgombák befogadására, felburjánztatására.

Perszo mikor látják a végzetes eredményeket, maguk a fág lelkiismeretű bujtogatók is elszörnyednek s kézzel-lábbal igyekeznek legalább a felelősség súlyos terhét másokra áthárítani.

Ez a törekvés azonban, éppen az előzmények természetes, nyilvánvaló logikai sorrendjénél fogva csak meddő mosakodás lehet.

Egészen hozzáillik a bujtogató, iparszerű népbarátok ismeretes lélektanához, hogy a súlyos következmények viselése alól szeretnének kibujni s az anyagi kárért, kiontott vérért a legáltalánosabb, legalkalmasabb bűnbakot, a kormányt

vonják tetemes erkölcsi bátorsággal, megdöbentő mérvű lélekjelenléttel kérdőre.

Ez a régi tolvajtaktika. Nem hiszszük, hogy komoly itéletű, józan ember felüljön neki s ép azért biztosra vesszük, hogy az igazi magyar közvélemény habozás nélkül pálcát tör az önczéu tömegizgatások fölött, üzzék azt már szociálista vándor apostolok, akár néppárti, vagy szélbali szabadalmazott nagy hazafiak.

Szerencse, hogy az idén, mikor pedig számos kedvezőtlen gazdasági körülmény hathatósan közreműködött az iránt, hogy a különböző irányban megásott tűzagnak egyszerre fölrobbanjanak, a mérhetetlen pusztítással fenyegető katasztrófa elmaradt.

Valószínű, hogy ebben sok része van a közgondolkodás fokozottabb, a kor igényeihez mért felvilágosultságának, mely immár lényegesen megnehezítette a népbolondításnak előbb sokkalta könnyebb, virágzóbb iparát.

Vizsont tagadhatatlan, hogy az aktuális veszedelem elhárítása, a kilátásba helyezett véres aratásnak vértelen lefolyása leginkább azon messzimenő, providenciális és erélyes övrendszabályoknak köszönhető, melyeket az izgalom hírére Darányi földmívelési és Perczel belügyminiszter mindez habozás, idővesztegetés nélkül hatályba helyezett.

Ezért a férfias és államférfiai határozottsággal, tettekérséggel méltán tartozik hálás köszönettel, osztatlan elismeréssel a magyar gazdaközönség a kormány iránt.

Hogy a professzionátus népbolondítók egyike, másika, kinek a tömeg kiszámíthatatlan, esztelen szeszélye gyermekes könnyelműséggel mandátumot adott az ország iftanácsában való megjelenésre, ezt az előjogát siet felhasználni arra, hogy a népköltész mázával kedveltető maszlagot a törvényhozás tekintélye mellett hintse szórja, azon nincs mit csodálkozni.

Ezek a népbarátok az izgatásból élnek. Léha tírességök nyomban kitetszenék, mihelyest a nemzet jobbjaival a hazafiui tettek mezején merészkednének vetélyre kelni. Ezért sokalta kényelmesebb fölkapaszkodni az erkölcsbiróság magas piedesztáljára s onnan kárhoztatni a gyakorlati élet szüksége által követelt, a legfőbb közjó érdekében elrendelt kényszerintézkedéseket.

Elvégre ezek az emberek mást nem tudnak, mást nem tanultak és nem is tartják szükségesnek komolyabb, hasznosabb és becsületesebb tevékenység után látni, minthogy érzik, tapasztaják, hogy ebben a szép országban, e közt a naiv, éretlen tömeg közt legtöbb keletje van a bujtogató handabandának.

Amde a kiknek a szociális és politikai áramlatok ezen erőszakos összeltközéseinél van valami veszteni valójuk, földbirtokos, igazi munkás az elbolondított áldozatok s földidézett súlyos konfliktusok példájából megtanulják, hogy a pazarul ígért aranyálmok, földosztogató bujtogatások forrása lelketlen hazugság, a tömeg hiszékenységére építő csuf spekuláció.

Szenteltett törvényozikk. A hivatalos lap tegnapi száma teszi közre a szentesítési záradékkal ellátva az 1897. évi XXV. törvényozikket az egyetemek számára szükséges telekvásárlásokról és építkezésekről.

Budapest, jul. 9.

Minisztertanács. M. d. u. 5 órákor minisztertanács volt, a melyre Bécsből Jósika Samu báró, 6 fősége személye körüli miniszter is Budapestre érkezett. Ez az utolsó minisztertanács, amely nyáron a miniszterelnökségben tartatik meg. Az épületen most folyamatban levő tatarozási munkálatok miatt a jövő heti minisztertanács alkalmasint már a pénzügyminiszteriumban fog megtartatni.

A „TORONTÁL” tárczája.

Angyalszárnyak.

Irtá: Catulie Mendés.

Palos-sziget királyának a fia egy szép nyári reggelen egyedül sétálván a hóban — mert Palos-szigeten nyár derekán, ragyogó napsugár mellett is havazik s a fehér, de nem fagyasztó hóhelyek lerakdának a jázmin és orgona buján virító ágaira — a földön valami gyémánt s ezüsthényben ragyogó tárgyat pillantott meg, amely úgy rezgett, mint a bárfa bujai, melyek a zenész ujjai alól csak az imént szabadultak fel.

Ha kisebb volna, alakja után, a hajnai harmatgyöngyivel borított, kitépelt galambszárnynak nézné; de nagy, azurba játszó, bizonyosan a Paradicsomból aláhullott megtépett tollu angyal szárny. Ebben nem lehetett kétség.

A királyfi a ragyogó tárgy láttára bus gondolatokba merült. Eh! végre is valami égi hírnök, talán a sötétség zellemével vívott harcában vagy a pokol szelének egy csapásától találva vesztette el a szárnyait! Vagy talán azt az oktalanságot követte el, hogy egy este — eltévesztve a szobát — leült ama kegyetlen szeretők egyikének illatos ágya közelében, kiknek nincs nagyobb gyönyörűségük, mintha gyötörhetik azt, akit meglepnek s megfoszthatják illuzióitól? Némelykor elégséges a nőnek egyetlen ölelése vagy lehellete, hogy ez a szárny lehulljon. De bármint legyen a dolog, most nagy bajban lehet. Milyen megalázás, milyen bánat gyötörheti, hogy azokon a táncszélyeken, melyeken a tizenegyszer szüz legbájosabbjaival tánczólnak, kigunyolják égi fivéreit, mert rosszul járja a keringőt — hiszen Sánta! Sánta? Bizonyára. Minthogy nem vérből

és husból valók, hanem szárayakkal bíró, tiszta lelkek: az angyalok nem lábakra sánták, hanem szárnyaikra.

E valószínű fájdalomra gondolva merült bus töprengésbe Palos sziget hercege. Szánalom s részvéttel eltelve, nem tudta megérteni azt az eszmét, hogy egy cherubin, vagy szerafin haeorló legyen egy szárnyaszegett galambhoz s elhatározta, hogy ezt a fehér, gyémántos, ezüstös s remegve vergődő tárgyat visszaszadí annak, a ki elvesztette.

Amde könnyebb volt ezt kigondolni, mint végrehajtani! Hogyan lehet megtalálni azt az angyalt, a ki szárnyai miatt bándódik? Nem lehet a Paradicsom kertbe minduntalan belépni, a mikor akarnánk! Kifüggeszteni az egész királyság valamennyi városában, hogy az, a ki elvesztett valami értékes tárgyat, visszakaphatja a királyi palotában: hasztalan fáradság lenne. Az angyalok nem szoktak az utcákon sétálni, mint az emberi pillangók. A fiatal herceg tehát nagy zavarban volt.

Aztán elgondolta, hogy jó lenne tanácsot kérni attól az epó teremtetéstől, a kit, szülei akarata ellenére, a szerelem hatalmával eljegyeztett magának. Az erdővéd leánykája volt. A szárnyat hóna alá fogva, elindult a leányka fölkeresésére.

Megtalálta az erdő szélén, nem messze lakásuktól.

— Ah! édes szívem, — mondá, — szomorú ujságot hozok neked.

— Mifélt, ha szabad tudnom? — kérdé a leányka.

— Egy angyal elvesztette az egyik fehér szárnyát.

A leányka elpirult, de nem látszott meg lepettekn.

Mintha már tudott volna erről a kellemet

len eseményről. Es midőn a herceg hozzátévé: „El vagyok határozva, hogy visszaadjam”, lehunyta szemét, még jobban elpirulva.

— Édes szívem, — folytatá — egyedül te tudhatsz utbaigazítani, hogyan kezdjek ehhez a nehéz feladathoz. Te olyan szép és ártatlan vagy, hogy az összes égi szellemek találkát adnak nálad, nappal gondolataidban, éjjel álmodban. Lehetetlen hát, hogy őket hallva, ne értesültél volna róla: mi történt egyikükkel?

— Ugy van! — mondá — ismerem ezeket a dolgokat, a mennyire lehetséges s tudom, hogy éppen az én örangyalom az, ki egyik szárnyát elvesztette.

— Valóban! a te örangyalod! Csodálatos véletlen. Mondd el nekem, kérlek, hogyan esett meg veled ez a szerencsétlenség?

— A te hibád által; erről biztosítalak! Emlékszel arra a sétára, melyet együtt tettünk, valamelyik este, a citromfák alatt, a mikor a csillagok úgy rezogtek, mint arany gyümölcsök?

— Hogyan feledtem volna azt el? Az volt az az est, a mikor te először engedted meg, hogy ajkammal arosodat érintsem, s azóta olyan illatos az ajkam, mintha rózsát otttem volna.

— Igon, az este egy csókot adtál s az a milyen édes volt nekem, olyan kegyellenti érintette örangyalomat, a ki ágak között kisért, hogy figyelmeztessen s védelmezzen. Egyik szárnya eltűnt, mialatt te elhalmoztál gyöngéd-ségeddel. Az örangyalok törvénye az, hogy a kike az ég a fiatal leányokat bizza, azok első áldozatai vétkeiknek.

— Oh, kegyetlen törvény! Képelem, hogy örangyalod így megbénitva, mennyire el van keseredve.

— Sokkal jobban, mint a mennyire elkép-selhetéd.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 23. közigazgatási bizottság.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Változás a cesanádi klérusban.** A megyés püspök Brunner Jakab nagyszent miklósi káplán és Schwenninger Jakab német écskai káplánt ugyanazon minőségben kölcsönösen áthelyezte.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter a törökbecsei kir. járásbírósnál ideiglenesen alkalmazott Lukács Ernő irnokot ezen állásában végleg megerősítette. Szontágh Hugó törvényszéki bírónak a nagyikindai kir. törvényszék területére vizsgálóbírói tisztséget kirendelését megújította. Orosz Pal törvényszéki bírót a nagyikindai kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesül rendelte ki.

— **Fegyelmi egy polgármester ellen.** A „Temesvári Zeitung“ mai számában megcáfolja azt a hírt, hogy a kereskedelemügyi miniszter leiratában elrendelte volna Telbisz Károly dr. temesvári polgármester ellen a fegyelmi eljárás megindítását.

— **Halálkozás.** Schütz József, Kis-Tőszeg községének derék tanítója rövid szenvedés után bevégezte áldását, tevékeny életét. Temetése tegnapi délután ment végbe nagy részvét mellett. Schütz kiváló képzettségű és szorgalmas tanító volt, kiben a magyarosítás buzgó apostolát vesztette el; az ő fáradhatlan buzgóságának tudható be, hogy Kis-Tőszeg községében a tanítás nyelve magyar és az ifjabb nemzedék már magyarul beszél. Szívesen időzött a gazdaközönség körében s ez alkalmat arra használta fel, hogy a konzervatív sváb népet a haladásra buzdítsa.

— **Kerékpárosok társas kirándulása.** Hivatkozással lapunkban f. hó 7-én megjelent ebbeli híreinkre, sietünk a kerékpár egyetemi tagokat értesíteni hogy több egyetemi hölgy kívánságára a kirándulásra való elindulás 1/2 3 óra helyett 3 órákor történik meg. Az egyetemi ismételt felhívja az egyetemi tagokat, hogy ezen kiránduláson mentő többen vegyenek részt.

— **Féltékenység.** A féltékenységről azt mondják, hogy olyan betegség, amely ellen nincs orvosság. Együtt születik az emberrel (már a kivel születik) s csak akkor pusztul el, a mikor a gazdája. Maok azt állítják, hogy a féltékeny ember nem egészen tiszta eszű; csakhogy ezt a merész mondást többnyire olyanok hangoztatják, akiknek esetleg nem tetszik a szomszéd uram féltékenysége. Nagyon könnyen meglehet sok esetben magyarázni ezt a — mondjuk — betegséget, de az az eset, amely mostanában történt Petervárott, benünk is azt a gyanút kelti fel, hogy némely féltékeny ember nem tiszta eszű. Egy Maczkievics nevű 75 éves földműves, aki nem jó szemmel nézte, hogy a felesége néha elbeszélget a szomszéddal, előbb lőtte a szomszédot, azután — a felesége ellen fordította a fegyvert. Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az asszony már tul volt a hatvanon s negyven év óta élt törvényes házasságban a férjével.

— **Megcsönki va, megbénítva, képtelen arra,** hogy akkor térjen vissza az égbe, a mikor óhajtaná, vizsgálatlanul s egyre sir. Es én ugy sajnálom, hogy rolad nem álmodhattam; nom hagyott aludni jajveszékelésével.

— **Fontos dolog hát, minden áron vissza** aljuk a szárnyát! Nem bántódnám már a rossz fölött, a mit okoztam, de óhajtanám megtalálni a módját, hogyan tehessem azt jóvá.

— **Azt hiszem, van egy — suttogá a** leányka.

— **Oh, mondd, mi az, mi az?**

— **Hát szükséges volna (s itt oly halkán** beszélt, hogy aig hallottam a szavait.) Szükséges volna, hogy visszaállítsassék a szép cziromfák alatt tett sétat elütti állapot. Órangyalom elvesztette szárnyát, mert te nekem csókot adtál; vissza-kapná kétségen kívül, ha...

— **Ha... folytatd, kérlek, folytatd!**

— **Ha én azt neked visszaadnám!**

E szavakra remegve s szégyenpírral arcán olyan volt, mintha rózsává változott volna; s mikor a herceg feléje közeledett, elragadtatva a módtól, melyet a leányka sitalált, elfutott az ágak között, magára hintve azokról a napsugaraitól gyémánt s aranyfényben csillogó harmat-cseppeket.

A királyfi utána futva, utólrerte, leültette egy mirtus tövébe, mely nagyobb volt, mint egy nagy tölgy. Itt, az erdő homályában, a fészkek csendje közepette, a melyek eihallgattak, hogy halljanak, térdén állva beszélt hozzá, mint a hogy a templomban imádkoznak.

— **Oh, hogyan szeretlek! Oh, hogyan** imádlak! miért futsz hát e szavak elől! Aztán mondott neki édes dolgokat. Mennyivel boldogabb lennék én, mondá, mint a virág, melyet a lepke

— **Ilonka tragédiája.** Gyönyörű szép leány volt Tomaseváczon Haász Ilona, Haász Ferencz vendéglős leánykája. Fakadó bimbó, bájos tizenhat éves gyermek, szemfényo a szülőinek s néma rajongás tárgya a falubeli fiataloknak. Sajnos, csak volt, mert a kis Ilonka nincs már az élők között; a keserű sors, mely már annyiszor kontárkodott bele a legszebben induló dolgokba, letörte a fakadó bimbót s Ilonka hófehér testét most ki tudja hol ringatják csendes csobogással a piszkos hullámok. A megrendítő katasztrófáról a következőkben számol be tudósítónk: Haász Ilonka tegnapi este fürdeni ment a Temes folyóba Grösszer Róza nevű cselédjükkal. Kissé könnyelműen vágott neki a haboknak s nem vette figyelembe a többi fürdőzők intését, hogy ne menjon olyan messzire be, mert a Temesbe sokan fultak már bele. Egyszer aztán belebukott egy örvénybe, magával rántva a cselédleányt is. Egy pillanatra eltűntek mindketten, de nem sokára felszínre került a kis Ilonka egyedül és végső kétségbeesésében összetéve kezét esdő hangon könyörgött a parton állók felé: Bitte um Hilfe, ich ertrinke! A borzasztó látvány azonban megdermesztette a körülállókat, kik sokkal gyávábbak voltak, semhogy képesek lettek volna segítségére sietni egy fuldokló gyermeknek. Csak nézték bamba kíváncsisággal, hogy mint merül ismét alá, akkor aztán — mit tehettek mást — keserves sírásra fakadtak és tördelték a kezeiket. A Temes tulsó partján legelített nyáját Stankov Zsiva orlovái juhász s az egyszerű műveletlen ember felboszankodva azon a hallatlan közönyön, a melyet a tomaseváciak részéről tapasztalt, átúsztta a folyót, mely még mindig nem tért vissza medrébe s keresni kezdte a két eltűnt leányt, de csak a cselédet találta meg. Partraszállította a szerencsétlen teremest, hol élesztgetni kezdtek, de hasztalan volt minden kísérlet Grösszer Rózába nem lehetett többé lelket adni. A kis Ilonka holttestét egész éjjel keresték a réti halászok; felkutaták az egész Temest, de nem akadtak rá. Ki tudja hol nyugszik az a gyöngye kis test, s hol alussza örök álmát a falu legszebb leánya, a kiről holdvilágos nyári éjszakákon egyszerre csak megéleltik majd a pásztor tiúnkóján a szomorú nóta, mely épp olyan bájos lesz, mint ő volt s olyan bus, mint az ő halála.

— **A verseczi koronák.** Szálló igévé lesz még, mint az újpesti huszas, a „verseczi korona“, annyi pénzhamisításról érkeznek onnan hírek. A legújabb pénzhamisító bandát tegnapi fedezte föl dr. Zemplényi vizsgálóbíró és mint Verseczről jelentik, Kracunov Józsa odaváló szücsmester a főzinkos. A házában tartott kutatás alkalmával megtalálták a koronák öntésére és préseléséhez szükséges ércmintákat is. Kracsunovot

fe keres; mennyivel boldogabb lennék, mint a levél a vadgalamb tollainak érintésére, ha ajkad, ahl! a te ajkad! érintene lehellelével!

A leányka nem felelt, elfordította fejét; nem akarta látni azt a kedves arcot, melyre őh! oly örömmel helne reá egy hosszú csókot.

A herceg busan folytatta:

— **Milyen kegyetlen vagy, hogy nem** akarsz arczomra egy csókot adni! Értedem, hogy megtagadod tőlem azt a mérhetetlen örömet, a miért ugy esengok, ha csak rólam volna szó, a kit te nem szeretsz annyira. De, óh kegyetlen, nem gondolsz órangyalodra, a ki sirtja fehér szárnyát? Feleled, hogy nekem visszaadva a csókot, neki visszaadod a szabad röplést a felhők paradicsomának csillagai között? Milyen boldogtalan; mennyire sajnálomra méltó! Itt vonzolja magát a sáros földön, a helyett, hogy uszna kéjelegve a hajnal rózsás felhői között; a ki a nap sugaraitól szokott fényelni, fakó a föld porától. Láttál már vad gerlét, mely félig-holtan, az ágra akar röplöni s nem bír? Ehhez a madárhoz hasonlít ő. Ah! a szegény! Ha már nem értesz irgalmat irántam, légy irgalom mal ő iránta s szánd el magad, tégy engem boldoggá, hogy ő legyen az!

Valószínűleg ezt megfontolva, engedett a leányka. Ugy gondolta, hogy kötelessége beleegyezni egy ember boldogságába egy angyal boldogságáért; és lassan, szava a vonatkozással, a mi annyira felfokozza a vágyat, ajkai közeledtek a rózsás fiatal arcához. Aztán rátapadtak. Az ágak megrezdültek. Az angyal röplött el örvendezve, két szárnyával.

át szállították a fehértemplomi törvényszékhez, czinkostársai, kubini és losiczi lakosok pedig még szabadon járnak.

— **Üres lakások.** Igy julius dereka táján csak észreveszi ám a figyelő szem, hogy egyik ház ablakainak befüggönyözését követi a másik, harmadik s a többi. És ezek a függönyök makacsok. Hiába ostromolja azokat a szerelmes leány szive, hogy tünjenek el az ablakok közül, nem tünnek azok el! Ah néhány héttel ezelőtt még muskátlik virítottak az ablakokban s mosolygó édes leányarcok névettek le a virágok közül. De most! Istenem, milyen változás állott be egyszerre! Persze, a nyaralás. Ez a kellemes élvezet teszi mindezt. A lakások megürsödnek, szép asszonyok, szép lányok kiröpülnek belőlük, s élik világukat messze a poros várostól és üdülnek. A fiatalság pedig sóvár szemmel nézi az ablakok leeresztett függönyeit s beteg lesz a szivük, nagy beteg.

— **Uj menetrend.** A Módos-Temesvár helyi érdekű vasut megnyitása napjától a következő menetrend lép életbe: Módosról személyvonat indul 4 óra 45 perczkor reggel, Temesvár József. érkezik 6 óra 62 perczkor d e. — Módosról személyvonat ind. 11 ó. 40 p. délelőtt, Temesv. Józsefv. érk. 1 ó. 20 p. délután. — Módosról a vegyesvonat ind. 6 ó. 36 p. este, Temesv. Józsefv. érk. 9 ó. este.

— **Temesvár—Józsefvárosról személyvonat** ind. 9 ó. 53 p. délelőtt, Módosra érk. 11 ó. 33 p. délelőtt. — **Temesvár—Józsefvárosról a személyv.** ind. 2 ó. 10 p. délután, Módosra érk. 3 ó. 50 p. délután. — **Temesvár—Józsefvárosról vegyesvonat** ind. 5 ó. 51 p. délután, Módosra érk. 8 ó. 12 p. este.

— **Megégett kis leány.** Régi közmondás, hogy a tüzzel nem jó játszani, mert megégeti azt, aki vakmerően hozzányul. Megesett ez már nemcsak kis gyermekekkel, hanem olyanokkal is, akik tapasztaltabbnak hitték magukat s minden félelem nélkül akartak a tüzzel játszani. A história és a hírlapok krónikája emlit példákat, melyek két részre oszlanak; a tűz ezekben ugyanis absztrakt és konkrét fogalom s az égés, amelyet okoz, szintén kétféle, csakhogy nem lehet tudni, melyik okoz nagyobb fájdalmat. Az absztrakt a lelket égeti meg, a konkrét pedig testi fájdalmat okoz. Az emberiség szemeláttára az utóbbi folyik le a legtöbbször s minthogy ez kézzel fogható is, a többség rámondja, hogy ez a fájdalmasabb. Ilyen szerencsétlenség történt most Felső Muzslyán. Takács Imre napszámos elküldte nyolcz éves leánykáját a bolba, hogy hozzon gyufát. A kis leány elment, s visszajövet próbálgatta, vajjon jó-e a gyufa és egymásután gyujtogatta a szálfákat a ház falán és a kerítésceken. Igy játszva a veszélyes szereszámmal, tartott hazafelé, mikor egy meggyujtott szál feje lepatant a fájáról és a gyermek ruhájába kapott. A könnyű kis ruha legott lángot fogott, mire a m grémült leányka futni kezdett. Természetesen a láng még jobban éledt. Vérfagyasztó látvány volt, mikor a kis leány rémületében és fájdalmában sikoltozva lángoló ruhával és serezező hajzattal futott az utcán mintegy eleven fátyal. A velőrázó sikoltozásra kirohantak a szomszédok és Kipper Péter megragadta az égő lánykát, rohant vele a kuthoz és leöntötte. De későn érkezett a segítség, mert a lángok már annyira szétronsoltak a gyenge testet, hogy a leány több órai kínos vergődés után a halál karjai közt talált enyhülést borzasztó fájdalmaira. A derék mentő, kinek kezét szintén megsebesítették a lángok, a szerencsétlen gyermeket ölében vitte haza a leujtott szülőknék. A temetés nagy részvét mellett ment végbe. A helyszínre kisetett törvényszéki közegek: Illiczy Mihály vizsgálóbíró és dr. Fialowski Béla törv. orvos megtartották a vizsgálatot e szerencsétlen esetben. Kiderült hogy sem a szülők gondatlansága vagy vigyázatlansága, sem más mulasztás nem idézte elő e gyászos esetet, csupán a gyermek gondatlansága, ki nyolcz éves létére megfeledezett a sok oktatásról és tanácsról, melyvel szülői és tanítói figyelmeztették a tűz veszedelmes voltára és oly könnyelműen játszott a romboló anyaggal.

— A hazajáró lélek. Manap már az elemi iskolás gyerekek is tudja, hogy kísértetek nem léteznek, legföljebb kísértők, (az utóbbiról talán még nincs tudomásuk.) mégis akárhányan akadnak a felnőttek között, a kik készek megesküdni rá, hogy látták a „szellemet“. Ilyenféle történetről veszünk hírt egy román községből, hol nemrég temették el a pópát. Egy tudós asszony azonban váltig hirdette, hogy a szelleme még most is feljár egy szép özeveg asszonyhoz.

— Minap is láttam a függönyön keresztül az árnyékát a szép asszony szobájában . . . esküdözött a vén Sybilla Szakasztottól volt, a megboldogult parintya . . .

Szöveget ütött fejébe ez a mese a délelőz Lupujnak, aki szeretője volt a hamis özevegnek s elhatározta, hogy szemébe néz ő a kísértetnek. Lesbe állott többemagával egy ezüstös holdfényű estén s ime éjfélkor csakugyan megérkezett az özeveg házához, halotti lepleben az eltemetett pópá . . . A szavak elakadt s majd elszaladtak, mikor a csodálatos mély siri hangra felpattant a szép szalmaözeveg házikójának ajtaja, majd nyikorgás nélkül bezárult. Mécsét gyújtottak a szobában, a legények az ablak leeresztett piros függönyén jól látták az ölelkező árnyakat, amint a könnyen öltözött menyecske odabornult a kísértet pópá mellé.

— A Draku vigyen el, mondta fogcsikorgatva a fél, tékeny Lupuj, no majd a szemek közén nézünk most . . .

— És a szemek közén néztek a bepálinkázott ficsurok, mert amikor kilépett a kísértet pópá, a legények eleibe ugrottak, s bárha a kísértet rémesen megfenyegette is őket kezével, nem tájítottak . . . És mivel a háztól és a falutól elváltak az utját, ekkor megszaladt a kísértet a közel sötét sziklás völgy felé, de fehér lobogós halotti palástja elárulta, de meg a reverendája is gátolta a menekülésben, úgy hogy a legények a patak partján, a mely a köves mélységben folyt, utolérhették . . . Reá támadtak; az nem szólt hozzájuk emberi hangon . . . Csak lihegett, hörgött. Lupujnak a kezeiben maradt a pópá hosszú fehér szakállja, mire rémültében úgy megtaszította a halott parintyt, hogy az a sziklás meredélyen jajgatva lehengeredett a patak medrébe . . .

— A gonosz lélek volt, kiáltották a megrémült legények és elszaladtak . . .

— És másnap, amidőn a völgy felé hajtották nyájukat a pásztorok, a patak köves partján ott feküdt jajgatva a pópá. De nem az eltemetett, régi, hanem az új, a fiatal, a tizes fekete szemű . . .

(x) Préda pezsgő. Nem „prédál“ az, a ki „Préda“ pezsgőt iszik, mert ez egyike a legjobb baknak, a melyet ma már a legutóbbi körökben is isznak. A Nemzeti Casinóban a legutóbbi időkben nagy kellendőségnek örvend.

Legujabb hírek.

A királyi pár Lainzban.

Bécs, július 9. Erzsébet királyné ma reggel hat óra negyven perczkor Penzingbe érkezett, a hol a király fogadta. A királyi pár ezután együtt hajtatott a lainzi kastélyba.

Az osztrák válság.

Bécs, július 9. Irányadó politikai tényezők augusztus végén Bécsbe gyűlnek, hogy egy új, egészséges parlamenti helyzet teremtésén fáradozzanak. A Reichsrathot valószínűleg szeptember második felében, vagy legkésőbb október elején egybehívják a delegáció tagjainak megválasztása végett. A baloldaltól függ, hogy a parlament hosszabb ideig együtt marad-e, vagy sem. Ha az ellenzék obstruálni fog, fölösztatják a Reichsrathot és a Landtagokra vetik a politikai helyzet súlypontját.

A bolgár fejedelem Rómában.

Róma, jul. 9. Ferdinánd bolgár fejedelem ma reggel ideérkezett; a pályaudvaron a király nevében a palotamarsall várta. A fogadásra megjelentek még a polgári és katonai hatóságok fejei és a török nagykövetség két tanácsosa. Miután a fejedelem elvételt a diszszázad előtt, a palotamarsallal és a kísérettel vérteseitől körülvett udvari kocsin a Quirinálba hajtatott, a hol a király fogadta s a kíséretet kölcsönös bemutatása után a királynéhoz vezette.

A lemergi sikkasztó.

Máramaros-Sziget, július 9. Ma délelőtt letartóztatták Mollinger Jakab osztrák posta tisztet, aki a lemergi postahivatalban ötvenöt ezer forintot sikkasztott. A körözés levél nyomán ismertek rá a zsinagóga udvarán s amíg rendőrt kerithettek, rászögezték egy félreeső kis kamarának az ajtaját.

Halálos lövés a szinpadon.

Budapest, július 9. Rómából megröndítő szerencsétlenséget jelentenek. Az ottani Variété-szinházban Gailor mesterlövő produkálja magát. Tegnap este is föllépett. Segédje megtöltötte a fegyvert, de oly ügyetlenül bánt vele, hogy leejtette. A puska elsült s a golyó szíven találta Seri Mária szonett énekesnőt, a ki éppen a szinpadon járt. A boldogtalan szép leány halva rogyott a deszkákra. A tragédia kinos szenzációt keltett s a közönség rögtön elhagyta a színházat.

Kelet.

Konstantinápoly, július 9. A nagyvezér a tegnapielőtti minisztertanácsban kijelentette, hogy a felelősséget Thesszália kiürítéseért nem vállalja magára, és hivatkozik egyúttal a megszálló hadsereg tiszteinek forradalmi hangulatára, a kik állítólag vonakodnak, hogy Thesszaliát csapataikkal békésen elhagyják.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése július 10-án.)

Budapest, július 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma a napirend előtt

Kossuth Ferencz interpellációt jelentett be a török-görög béketárgyalások, Lukács Gyula pedig a fümei kormányzó állás betöltése ügyében.

Áttérve a napirendre, következett a cukoradóról szóló javaslat tárgyalása.

Első szónok Meskó László volt, ki a javaslat ellen szólalt fel.

Marjay Péter szintén a javaslat ellen foglal állást, egyúttal bejelenti, hogy még vagy husz szónok fog hasonló szellemben felszólalni.

A vita folytatását hétfőre halasztották.

Következett ezek után a kérvények tárgyalása. A kvóta felemelése ellen beadott kérvényeknél Feszthy Béla indítványozza, hogy a kvótaküldötségekhez utasítsanak.

Kossuth Ferencz üdvözlöi a kérvényezőket s kijelenti, hogy pártja egyetért hazafias törekvésekkel.

A Ház Feszthy indítványát fogadta el.

A budapesti népgyűlés kérvénye a sajtószabadság ügyében élénk vitát provokált. A kérvény kiadatik az igazságügyi bizottságnak.

Daniel br. miniszter válasza az oraviczai bányaszerencsétlenségre tett interpellációra tudomásul vétetett.

Kossuth Ferencz és Lukács Gyula megtették az ülés elején bejelentett interpellációjukat.

A tőzsdéről.

Budapest, július 10. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 8.64—65, buza júliusra 4.27—29, tengeri július-augusztusra 4.37—39, zab 5.46—48, repce 12.10—20. Buzában a kínálat lanya, forgalom gyenge, néhány ezer mm. waggonáru 5 krral olcsóbb; heti forgalom buzában 90.451 mm., tengeriben 2157 mm.

Szerkesztői üzenetek.

T. B. Nem kis dolog ily speciális kérdésre kielégítő választ adni. A „Régi vármegyék, székek, kerületek és vidékek neveinek eredete“ cziműn megjelent füzetkötésben érdekes adatokat találunk Torontál vármegye elnevezésének eredetéről. Erre nézve azonban a kutatók véleménye nem egységes. Bel „Thurn“ várától származtatja. Tényleg vannak a megyében „Thurn“ nevek, mint Southoun község, Thurn-Taxis hercege, stb. nevei, de ezek csak a XVIII. századból valók

és francia eredetűek. Thuróczy „Tur“ város nevéből akarja magyarázni. — Jerney történettudósunk személynek tartja a Torontál elnevezést, mert 1254-ben élt egy „Trunthayl de Nek“ nevű ember, de ez a magyarázat is, ha nem is valótlannak, de mindenesetre erőltetettnek látezik. Timon az őt magyar „Torontali“ nemzetségi névből származtatja. „Terentul“ személynév még 1630-ban előfordult. Némelyek „Thurnthal“ (Toronyvölgy) német szóra vezetik vissza. Legvalószínűbb azonban az a magyarázat, mely főlemiveszink közt ma is él. Ugyanis, mikor Mercy gróf az 1716-36 években III. Károly megbízásából a törökök kiűzése után néptelenül maradt „Temei baaóság“ ot benépesítette, spanyol, francia és elzászi eredetű telepítvényeseket hozott ide. Az elhanyagolt föld több napi jársny területen egy gyorsan szaporodó gazzal, az ugynevezett „szamártóvis“ sel volt benőve, melyet a beköltözők, mert előzők ismeretlen volt, töviséről egyszerűen „Dorn“ nak neveztek el, s róla az egész Tisza-Béga-Temes között „Dornenthal“ nak (Tüskevölgy). Ez a magyarázat a legtermészetesebb, mert Torontálmegeye déli részén Homolcz, Szarcsova és Bresztovác községek határaitban még most is sok holdnyi területen tenyészik ez a dudva, melyet a lakosság, minden igyekezeete mellett sem bír kiirtani. Részünkről ezt a magyarázatot ajánljuk az elfogadásra, mert a legtermészetesebb.

Galsa. Most már minden rendben van; a cikkek kívánságához képest minél előbb meg fognak jelenni. Üdv!

L. Ez a verse sem vált be, de egyébként hogy is lehet ilyeneket írni:

„Derékig a Temesbe
Hosszu fűzfába mess be
Te mesbe.“

Az első két sort még értenők, de a harmadiknak nem leljük a nyitját.

Tomasovác. Köszönet! Szívesen látjuk máskor is.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Rezső.

Hirdetések.

Kwizda-léle
Restitutionsfluid

cs. és k. kiz. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy palaczkkal frt 1.40 o. é.

több mint 30 év óta udvari istállóknak, valamint katonai és polgári nagyobb istállóknak is használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítő; továbbá fizamodások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Valódi csak akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszerárban és droguerárban.

Főraktár: 1901—156
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztr.-nagy. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerárban, Worneuburg, Bécs mellett.

5361. sz. 1897. A párdányi járási főszolgabírósgától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán Fény községében megüresedett közs. szülész női állásnak választás útján leendő betöltésére pályázat hirdettetik, s felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű minősítésükről szóló bizonyítványikkal felszerelt kérvényeiket a hivatalnál f. évi július hó 20-ig nyújtsák be, mert a később érkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. Ezen állással a következő javadalmazás van egybekötve:

1. évi 100 frt fizetés,
2. minden szülési esetenél való ténykedésért 1 frt; szegényeknek ellenben ingyen tartozik segédkezni.

Párdány, 1897. évi július hó 1-én.

Torontálmegeye párdányi járás főszolgabírói hivatala.
648—3.3

Hirdetmény.

Torontál vármegye közigazgatási bizottsága az 1897. évi június hó 14-én kelt 3581. sz. rendeletével a tomasevác-alibunári tvh. közut 53-54, 56-59-7 és 61-62-4 km. szakaszának helyreállítását 4705 frt 61 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1897. évi július hó 21-ik napjának délelőtti 10 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt N.-Becsckereken, 1897. évi július hó 1-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

STERN H.

Az Első Leánykihazasító-Egylet m. sz. vezérügynöksége.

A Hazai általános biztosító részvényt. főügynöksége.

Bank-bizományi és jelzálog-kölcsön közv. üzlet.

Az „Anker” élet- és járadék biztosítási részvénytárs. főügynöksége Nagybecskereken.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy irodámat a fő-utczába (Liptai-féle ház) helyeztem át; ezen alkalomból felhívom a n. é. közönség figyelmét az általam képviselt fenti üzletágakra, egyben kérem eddigi becses megbízásaival továbbra is megtisztelni.

Előfordok: tűz-, jég-, baleset-, élet- és gyermek-biztosításokat; továbbá közvetitek jelzálog-kölcsönöket a legelőnyösebb díjtételek, illetőleg kamatlatok mellett föld- és házbirtokokra. Eladok és veszek sorsjegyeket, értékpapírokat és ígérvényeket bármely huzathoz; szonkívül eladok sorsjegyeket részletfizetésre, valamint értékpapírszelvényeket bevátok.

Ajánlva magamat nagybecsű figyelmébe, maradok

493-10.9

tisztelettel
STERN H.

Kiadó lakás.

Egy utcza lakás, mely áll 4 szobából és mellékhelyiségekből (Hsiedger-féle házban, Amerika) augusztus 1-étől kiadó.

Bővebbet ugyanott.
(653-3.3)

A melenczei-utczában, a Benkovich-féle házban négy szoba, alkove s tökéletes mellékhelyiségekből álló

lakás

aug. hó 1-től kiadó. — Bővebbet

Benkovich

657-3.2

háztulajdonosnál.

Kiadó lakás

három szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségek,

azonnal kiadó.

Amerika városrészben Eckstein-féle házban

15072. tk. szám 1897.

669-1.1

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a magy. kir. államkincstár javára 219 frt 66 kr. tőke, ennek 1896. évi február hó 21-től járó 6% kamata, 12 frt 65 kr. eddigi, 8 frt jelenlegi s még felmerülendő árverési költség kielégítése végett az 1881. évi 60. t. cz. 144. § a alapján és 146. § a értelmében Nemetz Pál lajosfalvai lakos ellen a lajosfalvai községben fekvő és a 280 folyt. 1565. sz. tkjkbvben foglalt: 1) 1 dülő 25 hrsz. 1¹⁰⁰⁰ hold II. osztályu szántó 1/2 = 182 frt. 2) 2 dülő 25 hrsz. 1¹⁰⁰⁰ hold II. oszt. szántóra 1/2 = 173 frt. 3) 3 dülő 25 hrsz. 1¹⁰⁰⁰ hold II. oszt. szántóra 1/2 = 113 frt. 4) 4 dülő 25 hrsz. 2⁸⁰⁰ hold II. oszt. kaszálló 1/2 = 239 frt. 5) 39 hraz.

Mezőgazdasági gépek

ugymint: cséplőgép, vetőgép, eke, borona, kaszállógép, Trieurek, ecseológép, répavágógép, kukoriczamorzsoló, tizedesmérleg, szivattyu stb., továbbá

kovács és lakatos szerszámok, varrógépek (bel- és külföldi gyártmány), kerékpárok (angol gyártmány) kaphatók:

Singer János és társa

mezőgazdasági gépek raktárában

Nagybecskereken, buzatér, sörfőzde, Danyerszky-téle ház.

A cséplési idény alkalmából ajánljuk valódi orosz elsőrendű gépolajunkat a legolcsóbb áron. 564-25.5

Hires

legkedveltebb hazai pezsgó!
Francia mód szerint készítve.

PRÉDA.

Kapható minden jobb vendéglő és fűszerkereskedésben.

A borszéki borvíz a savanyuvizek királya.

Borszék.

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében, a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartana június 15-től szeptember 15-ig. Utazás Szász Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvencionált gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós, Görög vállalkozóknál Szászrégen. Déli utirány: Brassó—Csik Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borvíz a savanyuvizek királya, megrendelhető az Igazgatóságnál Borszék. Kapható mindenütt. 546-10.7

Nagybecskereken Armbruster József urnál. Fürdőre, borvíz-üzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál

a fürdő üzletigazgatósága Borszék. Posta, távirida helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.